

Warszawa, 8. 03. 2016 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Pacjenta
Krystyna Barbara Kozłowska

RzPP-WZP.420.10.2016.KAS.2

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Danowcy Państwu Minister

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹ zwracam się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie działań w sprawie prac nad zmianą ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.), pozwalających na rozpoczęcie prac legislacyjnych przez Ministra Zdrowia nad zmianą rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. 2005 nr 79 poz. 692) – zwanego dalej: *rozporządzeniem*.

Dnia 25 stycznia 2016 r. Rzecznik Praw Pacjenta wystąpił do Ministra Zdrowia o podjęcie działań legislacyjnych nad zmianą *rozporządzenia*. Rzecznik wskazał m.in. na problem dotyczący rzeczywistego braku organu wspierającego i pomocniczego dla sądów rodzinnych w orzekaniu, o którym mowa w § 6 *rozporządzenia*. W ocenie Rzecznika, problem ten wymaga niezwłocznej zmiany tego przepisu. Obecnie § 6 ust. 1 *rozporządzenia* stanowi, że przed umieszczeniem nieletniego w zakładzie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2, sąd może zwrócić się do Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie o wskazanie właściwego zakładu. Faktycznie IPiN – jednostka nad którą nadzór sprawuje Minister Zdrowia – jak informuje: „z uwagi na brak szczegółowych podstaw ustawowych i rozporządzeń dotyczących m.in. finansowania działalności Komisji ds. Kierowania, Przenoszenia i Pobytu Nieletnich w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej” z dniem 10

¹ tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 159 z późn. zm.

listopada 2006 r. bezterminowo zawiesiła działalność tej Komisji. Tym samym od 2006 r. podmiot ten nie realizuje zadań wynikających z § 6 *rozporządzenia* i – jak wynika z dostępnych Rzecznikowi informacji – dotychczas nie podjęto prac mających na celu zmianę tego przepisu i wytypowanie lub utworzenie innego organu przejmującego to zadanie. Rzecznik wystąpił także o wskazanie, czy w ocenie Ministra Zdrowia wskazane byłoby powołanie zespołu/ grupy roboczej do spraw opracowania rozwiązań w zakresie zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami.

Wystąpienie to zostało przesłane do wiadomości zarówno Pana Ministra jak i Dyrektora Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości. Pismem z 16 lutego 2016 r. (DWOiP-III-072-5/16/2) Pan Mirosław Przybylski - Dyrektor ww. Departamentu poinformował, że podziela opinię Rzecznika o konieczności podjęcia niezwłocznych działań związanych ze zmianą *rozporządzenia*. Dyrektor Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji wskazał także, że istotnym problemem do uregulowania jest kwestia transportu nieletniego do właściwego podmiotu leczniczego. Podzielił również pogląd o konieczności powołania zespołu roboczego.

Dnia 3 marca 2016 r. do Biura Rzecznika Praw Pacjenta wpłynęło stanowisko² Ministra Zdrowia w sprawie prac nad zmianami *rozporządzenia*. W piśmie tym poinformował o dotychczasowych działaniach w sprawie i powodach niezakończenia od 2014 r. prac legislacyjnych nad zmianą rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej. Minister Zdrowia podniósł, że „Prace legislacyjne nad nowelizacją rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej ujawniły szereg problemów niezbędnych do uregulowania przede wszystkim w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, na podstawie której omawiane rozporządzenie zostało wydane. Przygotowanie zmian w ww. rozporządzeniu uzależnione jest od dokonania zmian w przedmiotowej ustawie. Wszelkie działania legislacyjne dotyczące umieszczania nieletnich w wyznaczonych placówkach powinny być rozpatrywane na płaszczyźnie dwóch aktów prawnych tj. ustawy i rozporządzenia, aby zagwarantować kompleksowe i jak najlepsze rozwiązania prawne.” Minister Zdrowia również podzielił opinię o zasadności powołania zespołu / grupy roboczej do spraw opracowania odpowiednich rozwiązań.

² pismo Pana Jarosława Pinkasa – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia z 02.03.2016 r. znak: ZPP.073.2.2016

Mając na uwadze powyższe, zwracam się z prośbą jak na wstępie, w tym o rozważenie powołania przy Ministrze Sprawiedliwości ww. zespołu/ grupy roboczej oraz deklaruję pełny udział i wsparcie w przedmiotowym zakresie.

W ocenie Rzecznika Praw Pacjenta podjęcie niezwłocznych działań w zakresie powyższego jest konieczne z uwagi na występujące w tym obszarze trudności i problemy, a także jest istotne dla właściwego wykonywania środków leczniczych wynikających w szczególności z art. 12³ i art. 26⁴ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Załącznik: Pismo Pana Jarosława Pinkasa – Sekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia z 02.03.2016 r. znak: ZPP.073.2.2016

Do wiadomości:

1. Pani Beata Szydło – Prezes Rady Ministrów, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów Al. Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warszawa
2. Pan Konstanty Radziwiłł, Minister Zdrowia, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa (dot. sprawy znak: ZPP.073.2.2016)
3. Pan Marek Michalak - Rzecznik Praw Dziecka, Biuro Rzecznika Praw Dziecka ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa
4. Pan Adam Bodnar – Rzecznik Praw Obywatelskich, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Aleja Solidarności 77, 00 - 090 Warszawa
5. Pan prof. nadzw. dr hab. n. med. Filip Rybakowski Konsultant Krajowy w dziedzinie psychiatrii dzieci i młodzieży Instytut Psychiatrii i Neurologii, ul. Sobieskiego 9 02-957 Warszawa

³ **Art. 12.** W razie stwierdzenia u nieletniego upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych bądź nałogowego używania alkoholu albo innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, sąd rodzinny może orzec umieszczenie nieletniego w szpitalu psychiatrycznym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym. Jeżeli zachodzi potrzeba zapewnienia nieletniemu jedynie opieki wychowawczej, sąd może orzec umieszczenie go w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a w przypadku gdy nieletni jest upośledzony umysłowo w stopniu głębokim i wymaga jedynie opieki – w domu pomocy społecznej.

⁴ **Art. 26.** Wobec nieletniego można tymczasowo zastosować nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej albo zakładu pracy, a także nadzór kuratora lub innej osoby godnej zaufania, a jeżeli byłoby to niewystarczające – umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w rodzinie zastępczej zawodowej, która ukończyła szkolenie przygotowujące do sprawowania opieki nad nieletnim lub zastosować środki leczniczo-wychowawcze, o których mowa w art. 12.

